

F. t. 1. om social service

eller udvikling, suppleres med en udtømmende opregning i bestemmelsens stk. 1, nr. 1 – 4. Formålet med denne opregning er at beskrive de forhold i hjemmet eller hos barnet/den unge og/eller familien, der kan begrunde en tvangsmæssig gennemførelse af en anbringelse. De under 1) – 4) opregnede forhold giver således ikke i sig selv grundlag for en afgørelse om tvang. En bestemt diagnose eller lignende vedrørende indehaveren af forældremyndigheden kan heller ikke i sig selv begrunde en tvangsmæssig anbringelse. Det afgørende vil altid være, hvilken indflydelse en eventuel lidelse hos indehaveren af forældremyndigheden har på barnets eller den unges sundhed eller udvikling. Kun når de forhold, der er nævnt i nr. 1 – 4, fører til åbenbar risiko for alvorlig skade på barnets/den unges sundhed eller udvikling, og når problemerne ikke kan løses under barnets/den unges fortsatte ophold i hjemmet, er betingelserne for tvangsmæssig anbringelse opfyldt. Opregningen har imidlertid en selvstændig værdi ved at give en uddybning (kvalificering) af de forhold, der kan bevirke, at betingelserne for tvangsmæssig anbringelse er opfyldt.

Derudover indebærer opregningen, at de beslutende myndigheder udtrykkeligt må angive, hvad årsagen er til, at der foreligger åbenbar risiko for alvorlig skade på et barns eller en ungs sundhed eller udvikling. Opregningen er således udtryk for et krav om en udførlig begrundelse for den afgørelse, der træffes.

Ad 1) og 2)

Som typiske situationer kan nævnes mishandling eller andre alvorlige overgreb, herunder seksuelle, samt svigtende omsorg, der dækker såvel egentlig vanrøgt som utilstrækkelig opfyldelse af barnets/den unges basale behov for fx mad, undervisning eller behandling. En særlig form for svigtende omsorg kan bestå i en adfærd fra forældremyndighedsindehaverens side, der udelukkende er styret af dennes behov, hvorved barnet/den unge udsættes for en ødelæggende omklamring, der forhindrer barnet eller den unge i at udvikle sig på normal vis. Årsagerne til, at et barn eller en ung udsættes for overgreb eller andre forhold, der udsætter barnet eller den unge for skade på sundhed eller udvikling, kan være forskellige, men vil ofte skyldes alvorlige problemer i familien i form af misbrug, sindslidelser eller svækket åndelig og følelsesmæssig udvikling. Disse forhold optræder ikke sjældent i kombination med andre belastende faktorer, såsom svagt socialt netværk, marginal arbejdsmarkedstilknytning, dårlig økonomi, eneansvar for barnet/den unge og ustabile forhold, måske med skiftende partnere.

Ad 3)

I visse tilfælde er det barnet eller den unge, der selv udviser så betydelige vanskeligheder, at indgreb er nødvendigt. Her vil de konstaterede vanskeligheder hos barnet eller den unge i sig selv kunne begrunde indgrebet. Det vil typisk dreje sig om børn eller unge med misbrugsproblemer eller udtalte indlærings- og skoleproblemer samt børn med kriminel adfærd. Årsagerne vil ofte hidrøre fra forhold, der nævnes ovenfor, men dette er mindre afgørende – i relation til opfyldelsen af betingelserne for et tvangsmæssigt indgreb – når der hos barnet eller den unge kan konstateres de netop nævnte vanskeligheder. Derimod kan det naturligvis i behandlingsmæssigt øjemed være afgørende at få klarlagt årsagerne til problemerne.

Ad 4)

I en del tilfælde er der tale om en samvirken af faktorer, der udsætter barnet eller den unge for en åbenbar risiko for alvorlig skade på sundhed eller udvikling. Der vil ofte være tale om en kombination af utilstrækkelig omsorg og konstaterede problemer hos barnet eller den unge, men ikke så udtalte, at de i sig selv kan begrunde et tvangsmæssigt indgreb. Det karakteristiske for denne gruppe vil imidlertid være, at der hos barnet eller den unge kan påvises problemer af adfærdsmæssig, følelsesmæssig eller lignende art, og at hjemmemiljøet er ude af stand til at bidrage til en løsning af barnets eller den unges problemer.

Efter forslaget's stk. 2 kan børn og unge-udvalget, når hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler for det, bestemme, at barnet eller den unge skal anbringes uden for hjemmet efter stk. 1, selv om forældremyndighedens indehaver og den unge, der er fyldt 15 år, giver samtykke til anbringelse efter forslaget's § 38, stk. 2, nr. 11.

Det afgørende kriterium for at anvende bestemmelsen er, at hensynet til barnet eller den unge på afgørende måde taler derfor. Hermed tænkes på tilfælde, hvor det kan frygtes, at barnet eller den unge straks vil blive krævet hjemgivet, selv om der skønnes behov for en længerevarende indsats over for barnet/den unge og familien. Som eksempel kan nævnes tilfælde, hvor der kan herske tvivl om, hvorvidt samtykket er alvorlig ment, herunder om forældremyndighedsindehaveren fuldt ud har forstået retsvirkningerne af en anbringelse. I øvrigt forudsætter anvendelsen af bestemmelsen, at betingelserne i stk. 1, er opfyldt.

For forældremyndighedsindehaveren er konsekvensen, at barnet eller den unge ikke frit kan hjemtages. Derfor gælder de processuelle regler for en af-